Алтынньы 9 к. Чэппиэр № 110 (8341)

Норуот күүһэ — көмөл күүһэ!

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата — 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Тыл — омук баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр суверенная бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

КӨМӨ ИҺИН МАХТАЛ

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыгар А. Н. Ядреевка Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын уонна аска-үөлгэ министерствотын министрин бастакы солбуйааччы Петровтан маннык иҥ хоһоонноох телеграмма кэллэ: **«Улуус тыатын хаһаайыстыбатын үлэһиттэригэр уу сутугар түбэспит Сунтаар улууһугар сөптөөх кэмигэр оту тиэйэн ыыппыттарын иһин махталбытын биллэрэбит».**

Үөдэйтэн «Радан» баанынай хаһаайыстыбата (салайааччы С. П. Ядреев) 136, «Модут» ГУП (салайааччы В. В. Осипов) 145, Түбэттэн «Кытыл» баанынай хаһаайыстыбата (салайааччы В. П. Дьяконов) 45, Арбын нэһилиэгиттэн О. В. Бугаев 40 тоннаны уу суолунан тиэйэн ыыттылар. Барыта 376 тонна от Сунтаарга ыытылынна.

БЫЫБАР — 97

БЫЫБАР КИИН КОМИССИЯТЫГАР

ДЬОКУУСКАЙ. Сайыҥҥы тохтобул кэнниттэн балаҕан ыйын 30 күнүгэр СР быыбар киин комиссията түмүстэ, 1997 с. ахсыннны 28 күнүгэр анаммыт Госмунньах (Ил Түмэн) депутаттарын быыбарыгар бэлэмнэниигэ бастакы уочараттаах боппуруостары дьүүллэстэ.

Быыбар киин комиссиятын председателэ Владимир Михайлов мунньаҕы апарыгар аппарат бэлэмниир элбэх үлэни ыыппытын уонна сүрүн докумуоннар көрөргө бэлэмнэрин туһунан иһитиннэрдэ. Комиссия секретара Анатолий Кривошапкин иһитиннэрбитинэн, Ил Түмэн народнай депутаттарын быыбарын бэлэмнээһиҥҥэ уонна ыытыыга сүрүн дьаһаллар былааннара, бу быыбарга ороскуот сметата бигэргэтиллибиттэр. Саамай сэмэй ааҕыынан бу быыбар, куоластааһын биир турга барарын учуоттаатахха, республика бюджетыттан 12 млрд.-тан тахса солкуобай ылыа.

Саҥа сокуонунан СР Госмунньаҕа (Ил Түмэн) 70 депутаттаах буолуоҕа. Республика Палататыгар улуус — биир уокурук, оттон Бэрэстэбиитэллэр палаталарыгар уокурук ортотунан 17 тыһыынча быыбардааччы хабар. Быыбар киин комиссията уокуруктар кыраныыссаларын бэлиэтээтэ уонна Госмунньах (Ил Түмэн) бигэргэтиитигэр биэрдэ.

Тэрээһин атын боппуруостара эмиэ көрүлүннүлэр.

СИА.

РЕСПУБЛИКА БЮДЖЕТТАН ҮБҮЛЭНЭР ТЭРИЛТЭЛЭРИГЭР ХАМНАҺЫ ТӨЛӨӨҺҮН ТУРУГУН ТУҺУНАН САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ГОСУДАРСТВЕННАЙ МУННЬАҔЫН (ИЛ ТҮМЭН) РЕСПУБЛИКАТЫН ПАЛАТАТЫН УУРААҔА

Саха Республикатын Правительствотын Председателин солбуйааччы С. В. Яныгин республика бюджеттан үбүлэнэр тэрилтэлэригэр хамнаһы төлөөһүн туругун туһунан иһитиннэриитин истэн уонна дьүүллэһэн баран, Саха Республикатын Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) Республикатын Палатата **уурар:**

1. Саха Республикатын Правительствотын республика бюджеттан үбүлэнэр тэрилтэлэригэр хамнаһы төлөөһүн уонна иэскэ киириини төлөөһүн туруктарын туһунан информациятын, Республика Палататын Бюджекка, үпкэ уонна социальнай политикаҕа комиссиятын, народнай депутаттарын бэлиэтээһиннэрин уонна этии киллэриилэрин итиэннэ правительство ылыныахтаах дьаһалларын учуоттаан туран, сибидиэнньэҕэ ыларга.

2. Саха Республикатын Правительствотын сорудахтыырга:

— бу боппуруоска уонна республика бюджеттан үбүлэнэр тэрилтэлэригэр уонна олорор дьиэ-коммунальнай хаһаайыстыба, тыа хаһаайыстыбатын салааларын бюджеттан үбүлээһин өттүгэр иэскэ киириини төлөөһүҥҥэ анаан үбү түмүүгэ дьаһаллары булгуччу олохчо киллэриини хаччыйарыгар;

— хамнаһы төлөөһүҥҥэ иэскэ киириини төлөөһүн графигын оҥорорго уонна сонуннары киэҥник тарҕатар средстволарга таһааран туран бигэргэтэргэ.

3. Республика улуустарын дьаһалталарын баһылыктара, улуустааҕы Мунньахтар бюджеттан үбүлэнэр учреждениелар үлэһиттэрин хамнастарыгар харчыны сыалыгар туһаныыга бэрээдэги олохтуулларыгар.

4. Уураах ылыныллыаҕыттан ыла күүһүгэр киирэр.

Республика Палататын Председателэ
Е. ЛАРИОНОВ.

Дьокуускай к., 1997 сыл балаҕан ыйын 25 күнэ.

1997 сыл сэтинньи 14-15 күннэригэр Нам улууһугар оскуола аһыллыбыта 125 сыла бэлиэтэнэр.

Улуус бүттүүн бырааһынньыгар көхтөөхтүк кыттаргытыгар ыҥырабыт.

Юбилейнай комиссия.

1997 СЫЛ — М. К. АММОСОВ СЫЛА

Аммосовскай ааҕыылар

Бастакы аммосовскай ааҕыылар 1989 сыллааххa ахсыннны 23 күнүгэр М. К. Аммосов төрөөбүт сиригэр Хатырыкка барбыттара. Ити күн Дьокуускай куораттан историческай наука кандидата Е. Е. Алексеев, уобаластааҕы партийнай архив научнай үлэһитэ В. Н. Гуляев, Саха государственнай университетын профессора Г. Г. Макаров, М. К. Аммосов музей дьиэтин директора П. С .Никитин, «Эдэр коммунист» хаһыат корреспондена И. П. Ушницкай ыалдьыттаабыттара.

Саха чулуу уолун М. К. Аммосов олоҕун уонна үлэтин туһунан дакылааты ССКП райкомун бастакы секретара Е. М. Ларионов, кини олоҕун кэлин сылларын кэрэһэлиир саҥа көстүбүт матырыйааллар тустарынан информацияны олохтоох мемориальнай музей директора В. И. Ефремов оҥорбуттара. Оттон аммосовскай ааҕыылар иккис аҥардарыгар секцияларынан арахсан занятиелар буолуталаабыттара.

Бастакы аммосовскай ааҕыылар кыттыылаахтара оройуон үөрэнэр уонна үлэлиир ыччатыгар ыҥырыы таһаарбыттара.

Бу бастаан тэриллибит ааҕыыларга конкурс кыайыылаахтарынан Намнааҕы пионердар дьиэлэрин «Эрэл» ирдиир этэрээтэ тахсан бастакы бириэмийэни ылбыта. Бириистээх миэстэлэргэ Хатырык, Партизан орто оскуолаларын үөрэнээччилэрэ тиксибиттэрэ.

Биирдиилээн айымньыларгa казах суруйааччыта А. Г. Хамидуллин, экономист Т. И. Замятин, журналист И. П. Ушницкай бастаабыттара.

1990 сыллааххa ахсыннны 22 күнүгэр М. К. Аммосов төрөөбүт күнүгэр оройуоннга иккис аммосовскай ааҕыылар ыытыллыбыттара. Бу ааҕыыларга художниктар Э. Сивцев, Э. Васильев, В. Петров айымньыларын быыстапката туруоруллубута.

Манна сүрүн дакылааты СГУ професосора Г. Г. Макаров оҥорбута. Саха государственнай университетыттан уонна Таатта оройуонуттан анал делегациялар кэлэн кыттыыны ылбыттара. Бу ааҕыылар оройуон тэриллибитэ 60 сылыгар анаммыттара.

1991 сыл ахсыннныга эмиэ М. К. Аммосов төрөөбүт күнүгэр үгэскэ кубулуйбут аммосовскай ааҕыылар үҥүс төгүлүн барбыттара. Бу ааҕыылар дойду рынокка киириитинэн сибээстээн быһыы-майгы уустугурбут бириэмэтигэр буолбуттара. Рынок сабыдыала биһиги одойоммутугар олохчо-дьаһахха, үлэҕэ-хамнаска эмиэ биллибитэ.

Максим Кирович баҕарбыт баҕата, кини ыра санаата олохчо киириитигэр үлэ барар. Ол курдук республикабыт суверенитетын көмүскээһинэ, сирин баайыттан туһанарыгар Россия правительствотын анал ыйаахтара тахсыбыттара Аммосов дьыалатын салҕаан ыытыы буолар. Маныаха Саха Республикатын Президенэ М. Е. Николаев үтүө дьыаланы салҕааччынан буолла. Бу сыл алтынньы ыйга М. К. Аммосов соратнига, доҕоро Раиса Израилевна Цугель-Аммосова 90 сааһын туолуутугар Нам оройуонун дьоно-сэргэтэ кини үтүө аатын умнубаттара дакаастаммыта. Народнай депутаттар оройуоннааҕы Сэбиэтин президиумун уураҕынан Нам сэлиэнньэтин Мир уулуссатыгар Р. И. Цугель-Аммосова аата иҥэриллибитэ.

1992 сыллааххa биллиилээх государственнай деятель М. К. Аммосов төрөөбүтэ 95 сыла бэлиэтэммитэ. Юбилейга аналлаах ааҕыыларга Дьокуускайтан уонна да атын сирдэртэн элбэх делегациялар кэлэн кыттыбыттара.

Онтон 1993 сыллааххa Нам сэлиэнньэтигэр П. А. Ойуунускай төрөөбүтэ 100 сылыгар аналлаах «П. А. Ойуунускай — М. К. Аммосов доҕоро, соратнига» диэн темаҕа общественнай-политическай ааҕыылар ыытыллыбыттара. Бу ааҕыыларга П. А. Ойуунускай кыыһа С. П. Ойуунускайа күндү ыалдьытынан буолбута.

Аммосовскай ааҕыылар секционнай үлэлэрэ сарсыарда 10 чаастан Нам орто оскуолатыгар саҕаламмыттара. Бу ааҕыыларга биһиги оскуолабытыттан Петрова Катя, Харитонова Аня дакылааттара биһирэбили ылбыттара уонна дипломунан бэлиэтэммиттэрэ.

Онтон 1994 сыллааҕы ааҕыы Дьокуускайга Нам улууһун күннэрин кытары барбыта. «М. К. Аммосов уонна республика оҥорон таһаарар күүстэрин сайыннарыы проблемалара» диэн тематикалаах научнай-практическай конференция буолбута. Ити конференцияҕа элбэх ученайдар дакылааттара истиллибиттэрэ. Кинилэри кытары биһиги оскуолабытыттан онус кылаас үөрэнээччитэ Алексеев Сергей «Саха сирэ сайдар кэскиллээх» диэн рефератынан кыттыбыта. Сергей Алексеев рефератыгар М. К. Аммосов революционнай трибун, дэгиттэр араатар, талааннаах тэрийээччи эрэ буолбакка М. К. Аммосов Сахатын сирин баайын-дуолун культуратын, научнай өттүнэн дириҥник үөрэтиигэ ыыппыт киэн өрүттээх үлэтин бэлиэтиир. Бу реферат СГУ иһинэн тахсар научнай брошюраҕа, улуустааҕы «Энсиэли» хаһыакка бэчээттэнэн турар.

Түмүкпэр этиэм этэ аммосовскай ааҕыылар сылтан сылын ахсын ордук тэрээһиннээхтик, интэриэһинэйдик үрдүк таһымнга ыытыллалларын. Аммосовскай ааҕыыларга кыттааччылар хас биирдиилэрэ бэйэлэрин темаларын киэҥник арыйаллар, Аммосов үлэтин, олоҕун дириҥник үөрэтэн киэҥ ис хоһоонноох дакылааттары оҥороллор. Ол эрээри хомойуох иһин М. К. Аммосов албан аатын түһэрэргэ холоноччулар, кини сырдык кэриэһин сиргэ-буорга тэпсэр баҕалаах дьон билигин да бааллар. Ону биһиги, кинилэр сымыйа дойдохторун истибэккэ кини сырдык идеалларын, практическай үлэлэрин өссө үөрэтэн норуокка тиэрдэргэ анаан аммосовскай ааҕыылары салгыы тэрээһиннээхтик ыыта турарга кыһаныахтаахпыт.

Лена КОРЯКИНА,
Нам орто оскуолатын выпускнига.

Оҕолоро, сиэннэрэ—химиктэр

Саха норуотун тапталлаах уола, төлөннөөх революционер, гражданскай сэрии активнай кыттыылааҕа, биллиилээх государственнай уонна партийнай деятель М. К. Аммосов Киргизия Коммунистическай партиятын Киин Комитетын бастакы секретарынан үлэлии олорон, 1937 сыллааххa репрессияҕа түбэспитэ, кинн тулуйбат бары накаастаһынын, кырбааһынын, сордоохунун көрөн эдэр сааһыгар суорума суолламмыта, кылгас чаҕылхай олоҕо быстыбыта.

Аҕалара тутуллан хаайыллыарыгар кэргэнэ Раиса Израилевна Цугель 13 саастаах, 6-лаах уонна баарасуоҕа 2 ыйдаах кыргыттарын кытары хаалбыта.

Максим Кирович күҥҥэ көрбүт көмүс күөрэгэй чыычаахтара, сүрэҕин чопчулара, төрөппүт кыргыттара Сталин кэминээҕи олох үгүс эриирин, кыһалҕатын көрсөн норуот өстөөҕүн оҕолоро диэн ааттаан улааппыттара. Кинилэр аҕаларын сырдык, үтүө аатын түһэн биэрбэтэхтэрэ. Үһүөн — ССКП чилиэннэрэ, үтүөкэннээх специалистар, наука кандидаттара.

М. К. уонна Р. И. Цугель-Аммосовтар бастакы көмүсчыычаахтара Аэлита Максимовна 1924 сыллааххa Москваҕа төрөөбүтэ. Кини столица 57 №-дээх орто оскуолатын кыһыл көмүс медалынан бүтэрбитэ. Аһылык промышленнноһын Москватааҕы химико-технологическай институтун бүтэрэн инженер-технолог идэтин ылбыта. 1962 сыллаахтан техническэй наука кандидата.

Аэлита Максимовна Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаламмыта, бочуоттаах сыҥньалаҥҥа олорон биһиги кэккэбититтэн туораабыта.

Иккис кыыс Яна Максимовна 1931 сыллааххa Москваҕа төрөөбүтэ. Оскуоланы, эмиэ эдьиийин курдук, кыһыл көмүс медалынан 1949 сыллааххa бүтэрбитэ. Үөрэххэ, үлэҕэ ситиһиилэрин иһин ЫБСЛКС Киин Комитетын грамоталарынан наҕараадаламмыта. 1964 сыллааххa Москватааҕы химико-технологическай институкка кандидатскай диссертацияны ситиһиилээхтик көмүскээбитэ. Идэтинэн инженер-химик. 1967 сыллааххa Англия биэс университетыгар научнай стажировканы барбыта, кини күн бүгүнүгэр диэри МГУ-га сир кырсын үөрэтэр факультетка үлэлиир. 13 аспираннаах, 250 научнай үлэлэрдээх, 4 монографияҕа кыттыгас автор.

Яна Максимовна кэргэнэ Красиков Юрий Георгиевич Москватааҕы физико-техническэй институт проректорынан үлэлии сылдьыбыта, физико-математическай наука доктора, профессор, ССКП чилиэнэ, прикладной физика кафедратын сэбиэдиссэйэ этэ.

Яна Максимовналаах кыыстара Лена 1958 сыллааххa төрөөбүтэ. РНА уопсай неорганическай химияҕа институтун младшай научнай сотрудника. Кэлэр сылга кандидатскайын көмүскүүргэ бэлэмнэнэр. Спордунан дьарыктанар. Икки оҕолоох. Уола Юра 19-гар сылдьар, кэргэннээх. Москватааҕы физико-техническэй институт студена. Кыыһа Даша уоннаах.

Максим Кирович кыра кыыһа Лена 1937 с. аҕата тутуллуон икки ый иннинэ, Фрунзе куоракка төрөөбүтэ. Лена Максимовна Москватааҕы химико-технологическай институту бүтэрбитэ. 1975 с. техническэй наука кандидатын аатын ылбыта.

Лена Максимовна икки оҕолоох, уолаттар — Максим уонна Миша. Максим Аммосов Москваҕа физико-техническэй институту бүтэрбитэ. Физик-теоретик. Наука кандидата.

Иккис уола — Миша. Икки кыыс оҕолоох. Кини эмиэ Москваҕа Менделеевскэй институту кибернетикаҕа факультетын бүтэрбитэ. Фирмаҕа үлэлиир. Программированиенан дьарыктанар.

Ити курдук, биһиги норуоппут киэн туттар уолун М. К. Аммосов оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ бары — химиктэр. Кинилэр Москваҕа олороллор. Саха сирин кытары сибээстэрин быспаттар, өрүүтүн билсиһэ, сылдьыһа, суруйса тураллар.

Надя ГРЯЗНУХИНА,
II Нөөрүктээйи орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ, «Ирдэбил» эдэр корреспонденнарын чилиэнэ.
Өлүөхүмэ.
«Кэскил» хаһыаттан.

М. К. АММОСОВ ТӨРӨӨБҮТЭ 100 СЫЛА ТУОЛУУТУГАР

НОМОХ БУОЛБУТ ОЛОХ

Ульяна Иннокентьевна ЖИРКОВА Уус-Алдан улууһугар 1930 сыллаахха II Өлтөх нэһилиэгэр Бэйдиҥэҕэ төрөөбүтэ. 1953 сыллаахха Нам орто оскуолатын бүтэрбитэ. Москватааҕы ветеринарнай академияны бүтэрэн ученай-зоотехник дипломнаах. Идэтинэн зверовод. Бэйэтин идэтинэн 1962 сылга диэри үлэлээбитэ, кэлин оскуолаларга химия, биология уонна үлэ уруоктарыгар учууталлаабыта. Үөдэйгэ кэлэн олохсуйбута уонтан тахса сыл буолла.

У. И. Жиркова бүгүн М. К. Аммосов туһунан суруйуутун төһө да улахан литературнай айымньы буолбатаҕын иһин, М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылыгар аналлаах араас культурнай мероприятиелар ыытыллалларыгар сценарий бэрээдэгинэн методическай пособие курдук дьоҥҥо-сэргэҕэ туһалаарай, көмө буолаарай диэн бэчээккэ таһаарабыт.

I. КҮН СИРИН КӨРҮҮТЭ

Ахсынньыга ааҥныыра
хабараан
Тыйыс тымныыбыт
намыйбыт,
Халлааммыт буолбут
ып-ыраас
Күммүт тахсыбыт, ымайбыт.

Илинтэн сылаас тыал
ибиирдэ,
Салгыммыт сааскылыы
сылыйда,
Эмискэ иэдэһим итийдэ
Этим бүтүннүү ил гынна.

Бу тугуй? Уот сулус
сурулаан
Төкүнүйдэ тоҥ хаарга.
Бу туох дьиктитэй, ама да
Арааһа үчүгэй буоларга.

Былыргылар этэллэрэ
Илинтэн иилээх үчүгэй
Кими эрэ билгэлээтэ
Этиэххэ күчүмэҕэй.

Сыл ахсынньытыгар
Күн тахсар саһарҕатыгар,
Нам мыраанын анныгар,
Хатырыкпыт сыһыытыгар,

Бур-бур буруолаах
Элбэх оҕолоох кэргэҥнэ
Настаалаах Киргэ
Уол оҕо төрөөбүтэ.

Киэҥ сиргэ айыллыбыт
буолан,
Хатан-чуор куоластааҕа,
Алаас арыытын иҥэриммит
буолан,
Сымнаҕас сырдык
сирэйдээҕэ.

Куйааска үөскээбит
буолан,
Кып-кыһыл иэдэстээҕэ,
Ийэтэ чэйимсэх буолан,
Долгун чэйдии харахтааҕа.

Хатыҥ сэбирдэҕэ тыллардыы
Толбон будьур баттахтааҕа,
Атахтаспыт саарбалардыы
Субурхай хара хаастааҕа.

Өрөгөй өйдөөх буолсук
Көнө үрдүк сүүстээҕэ,
Көҥүллүк тыына
сылдьыыһык
Дьураа, кэтит муруннааҕа.

Улуу суруксут буолсук
Үһүн синньигэс тарбахтааҕа,
Лэһэй үктээн хаамыыһык
Модьу кылгас атахтааҕа.

Буортан тапталлыбыттыы
Чиҥ-чаҥ этиргэнэ,
Тымныы кыһарыйбыттыы
Лаппа орто уҥуохтааҕа.

II. МАКСИМ ОҐО СААҺА

Маска-окко ыттааччы,
Лаптаны таптаан
оонньооччу,
Көтөрү-сүүрэри эккирэтээччи,
Соноҕоһу миинэн сүүрдээччи.

Остуоруйаны таптааччы
Таабырыны таайааччы
Сулустары одуулааччы
Ыйы-күнү кэтэһээччи.

Убайдарын батыһан
Мунньахтарга сылдьааччы,
Тоҕо да тоҕо диэн
ыйытааччы,
Таҥараны утарааччы.

Оскуолаҕа барытыгар
Наар «5» үөрэнээччи,

Нуучча тылын биһирээччи,
Кинигэлэри аҕаааччы.

Ханна наадаҕа сылдьааччы,
Саҥа солуну билээччи,
Чаҕылхай көстүүлээх
Максим уол диэн буолбута.

Күнтэн көрдөһүүлээх,
Ыйтан ыйаахтаах,
Айыыттан анабыллаах,
Айылҕаттан айдарыылаах,

Сиргэ түспүт сэбириэйдээх,
Кэскиллээх кэнчээрилээх,
Окко түспүт оҥоһуулаах
Суон сурахтаах киһи
буолсуга.

III. СИТИИ-ХОТУУ СЫЛЛАРА

Ыллам ыччат буолаҥҥын
Үөрэнэ куоракка киирбитиҥ,
Көмүһүнэн үөрэххин
бүтээртиҥ
Омугун дьылҕатын билбитиҥ.

Эриирдээх эрэйи тэлэйэн,
Ыстааллыы
хатарыллыбытыҥ,
Сырдык өй-санаа тарҕатан,
Көҥүл кыымын ыспытыҥ.

Үлэ үөһэ үлэ кэмэ суох
Сынньаммакка түүннэри
олоортуҥ,
Мичээргэ, тапталга соло суох
Дууһаҕын үлэнэн толоортуҥ.

Үрүҥ-Уоланныы
өртүктэнэн,
Ньургун Боотурдуу
ньуурданан
Максим, эн ситтин-хоттуҥ,
Ураанхай саха буоллуҥ.

IV. МАКСИМ БАҐА САНААТА

Дьаданҥы дьонтон кэлбитим,
Эрэйинэн иитиллибитим,
Сирбит баайын билбэппит,
Сахалар дьаданыларбыт.

Нуучча, саха норуотун
Үс сүүс сылга үктэбит
Үрүҥ ыраахтааҕыны
Баһын быһа охсуохпут.

Үктэбиллээх үйэни үрэйнэм,
Баайдар батталларын
быһыам.

Хара кырыыс кыйданыа
Мунаах олох охсуллуо.

Горняк, геолог диэн
Үөрэхтэри аһыахпыт,
Сир баайын хостуохпут,
Бартытын бэйэбит
булуохпут.

Автономияны, суверенитеты
Дьулуһан туруулаһыахпыт.
Бар-дьонум кэлэр кэскилин,
Дойдум уйгутун түстүөхпүт.

V. ҮЛЭҐЭ ЭРИЛЛИИ

Максим маҥнайгы
Саха сирин баһылыга.
Максим кэрийэр улуустары
Детсад, оскуола астарар

Ыччакка куруһуок тэрийэн
Комсомол суолтатын
өйдөтөр.
Ыччат чопчутун тобулан
Комсомол олбоҕун оҥорор.

Элбэҕи суруйар, иһитиннэрэр,
Партия сомоҕотун ыйар.

Партияҕа элбэх дьон
киирэллэр
Партийнай ячейка тэриллэр.

Ленин мэтириэтин аан
маҥнай
Сахаларга көрдөрбүт
Максим.
Ленин куолаһын аан
маҥнай
Сахаларга иһитиннэрбит
Максим.

VI. САХА СИРИН БААЙА

Максим хараҕа күлүмнүүр
Күҥҥэ көстөр көмүстүү
«Көмүстээх үрүйэ үксүтүөн,
Хайаҕа кистэммит элбэҕиэн».

Алдаҥҥа дуоһуйбуттара
Амурскай баайдара
Көмүскэ күөнтэспиттэрэ
Онон-манан күрэтээччилэр.

«Амурга Алданы холбуубут
Көмүстээх сири барытын.
Хостуохпут, сууйуохпут

Бырыһыанынан төлүөхпүт.

Саппах сахалар эһиги
Сатаан тугу да булбаккыт.
Булбуккут да иһин
Таспаккыт,
таҥастаабаккыт».

Итинник туруорса, үҥсүһэ
Москубаҕа субурустулар.
Күүрээннээх мөккүөр
үөдүйдэ
Айдааннаах араатар

аргыйда.

Максим түөһүн мөтөттө,
Долгун чэйдии хараҕа
Қыһыл чохтуу уоттанна,
Чуор куолас дуорайда.

«Саха норуотун дьон
быһыытынан
Дууһа, өй-санаа өртүнэн
Сатаан эппэт атаҕастабыл
Саханы үрдүнэн хаамыы.

Бодойбо, Алдан көмүһүн
Булбуттара эбээннэр,
сахалар
Баар эрэ баайбыт —
көмүспүт
Биһиги олохпут кэскилэ.
Хойгуонан да хостуохпут
көмүһү,
Бэйэбит да сууйуохпут

Бэрт элбэҕи эттэ,
Ботуччу сорудах биэрдэ.

«Манна тохтуу түһэҥҥин
Заводтарга сырыт.
Тылгын-өскүн иһитиннэр,
Илэ бэйэҕин билиһиннэр».

Маннык улахан итэҕэлтэн
Киирэбис өмүтүннэ.
Толкуйдуу түһэн баран,
«Сөбүлэнэбин», — диэн
эттэ.

XI. ИСТИЭП ДОЙДУЛАРЫГАР

Тыҥааһыннаах кэмҥэ
Бэриниилээҕин билэн,
Уһулуччулааҕын иһин
Чаҕылхайын бэлиэтээн,

ЦК истиэп дойдуларыгар
Максимы үлэҕэ ыыталлар,
Казахстаҥҥа, Дагестаҥҥа
Кавказка, Крымҥа тиийэ.

Маннык ыраах дойдуларга
Үлэлээбитэ ыраастык,
Ытыктааннар казахтар
Остуоруйаҕа кэпсэнэр.

Герой курдук көрөннөр
Легендарнай Максим диэн
Хаһан да умнуллубат
Дьоһун ааты иҥэрэллэр.

XII. КИРГИЗИЯҐА

Хаспахтан, аултан саҕалаан
Чэбдигирдии үлэтин
ыыппыта.
Бытархайдары холботолоон
Коллективтары тэрийбитэ.

Сыыйа баар буолтара
колхозтар
Сүөһү ахсаана элбээбитэ.
Сир баайын үөрэппиттэрэ
Олохтоох кадр баар
буолта.

Баайдара куоммуннаһан
Хобулаабыттара
куорҕаллаан,

Хаалыннаҕа киэҥэ бэрт
буолан
Барыта тута кыаттарбатаҕа.

Кадровай политика
ыыппыта,
Эргэ кадр уурайбыта.
Олор уон оччонон
охсубуттара
Саҕаламмыта эккирэтиһии.

НКВД тойоно Лауманов
Партия сыыһатын хаһара
Буруйа суохтары туталлара
Прокуратураны буруйдуура.

XIII. ТУТУЛЛУУ

Сүүрбэ алтыс сылтан
Киирэбиһи
Чинчийбиттэр сыщиктар.
Автономиянан,
республиканан
Буруйдаабыттар Киирэбиһи.

Японнялыын сибээстэспит
Саха сирин араараары,
Суверенитеты олохтоору
Шпион диэн
буруйдаабыттар.

1937 сыллаахха
Октябрь сүүрбэ сылыгар
Эрдэттэн бэлэмнээннэр
Политическай тоһуур
оҥоортор.

Маҥнайгы секретарь
буолан,

Микрофонунан тыл эппит.
Микрофону албастааннар
Икки тылы балыйбыттар.

«Эн хара буруйдааххын»
диэн
Соһуччу тутан ылбыттар
Доппуруостаабакка да эрэ
Камераҕа олорпуттар.

«Максим тутуллубут үһү,
Норуот өстөөҕө буолбут
үһү»
Саха сирин үрдүнэн
Хара сурах тарҕанар.

Соһуйбуттар, аймаммыттар
Саҥата суох барбыттар.
Аргыйдык истэригэр
Оччо итэҕэйбэт эбиттэр.

XIV. ДЬОНУГАР ЭТИИТЭ

«Истиҥ, дойдум дьоно
Истиҥ, истиэп доҕотторум!
Итэҕэйиимэҥ, сэмэлээмэҥ
Иннэ да буруйум суох.

Түөрт дойдуну түмэммин
Дьаданҥы норуот иннигэр
Коммунистыы үлэлээн,
Олохторун оҥоортум.

Мин ыйыыларым,
ыйаахтарым.
Барылара сөптөөхтөр
Мин оҥорбут үлэлэрим
Барыта кырдьыктаахтар

Куруук маннык буолуо
суоҕа.
Биһиги да тиллиэхпит.
Сотору кырдьык кыайыа
Оччоҕо миигин билиэххит.

XV. ХААЙЫЫГА ТҮҮЛЭ

Цемент буорга сытыараллар,
«Стойка» приемун тутталлар
Күн аайы кырбыыллар
Илиибин-атахпын
тоһуталлар.

«Буруйдаахпын»
дэттэрээри
Сымыйанан билиннэрээри
Сырдык уотунан
тыктараннар.
Хараҕа суох оҥороллор.

Сахалыы тулуурдаах буолан,
Ыалдьабын эрэ,
ынчыктыыбын.
Төрүт өйбүн өһүлбэтим
Кими да түһэн биэрбэтим.

Бэрт кыратык утуйан
ылабын
Түһээн дойдубар тиийдим
Көттүм лыах курдук
чэпчэкитик
Дойдум үөһэттэн кэрэтиин.

Хараҕым саатта ханнык эрэ
Таастар чаҕылыһа
оонньуулларыттан,
Элиэнэм устаахтыыр эбит
бэйэтэ
Сонньуйдум
долгуннурбутуттан

Үрдүк быраан оройуттан
Көрдүм Туймаадабын
Таас дьиэлэр өндөспүттэр
Үрдүк үөрэх өрөгөйдөөбүт.

Эҥин араас массыыналар
Кымырдаҕас курдук элбэхтэр

Күн былаахтаах турар
дыбарыас
Урукку Манньыаттаах
дьиэтинэн.

Тахсан кэллэ биир киһи
Миэхэ наһаа майгынныыр.
Миигин көрөргө дылы
буолла,
Санаабар ымах гынна.

Көтөн тиийдим Эҥсиэлибэр
Бачыгыраспыттар саҥа
дьиэлэр.
Соҕуруу кытыл диэкинэн
Сиэдэрэй дыбарыас
дьэндэйбит.

Атынан айаннаатым
алааспар
Устатын тухары таас суол
Уруккуттан тупсубут
Таайдарым — «Куһаҕан
Ыал».

Хатырыгым сыһыыта
Киэҥ тутуунан дэлэйбит
Сүөһү-сылгы элбээбит
Сэлиэһинэй долгунурбут.

Балаҕаннаах алааспын
көрдүм
Ийэбин кыайан көрбөтүм.
«Лүҥ» тыастан
уһугуннум,
Хомойдум, сэргэхсийдим.

Ульяна ЖИРКОВА.
Үөдэй.

VII. ҮРҮҐНЭРИ ЭҺИИ

Боростуой норуот аатынан
Уон этэрээтэ тэриллэр.
Строд, Байкалов, Курашов
Холбоһон биир буолаллар.

Амма баайдарын тарданнар
Пепеляев этэрээтэ
Слободаҕа, Саһыл Сыһыыга
Саһан, кирийэн сыппыта.

Сындылханнаах сырыынан
Анньыктаах айанынан

Строд этэрээтэ
Саһыл сыһыыга кэлбитэ.

Строд осадаҕа түбэһэн,
Мындыр байыас дьоҕурунан
Төһө да дьонун сүтэрдэр
Пепеляевы хоппута.

Чурапчыттан Курашов,
Дьокуускайтан Байкалов
Саһыл Сыһыыга холбоһон
Пепеляевы эһэллэр.

VIII. СИБИИР УСТУН

Меньшевиктэр, эсердэр
Максимы кэтии сылдьаннар,
Туттаран ылбыттара
Уркуутскайга утаарбыттара.

Уркуутскайтан куотан
Атын аатты ылынан,
Сибирь куораттарынан
Үлэни ыыппыта ыччакка

Оччотооҕу сибиряктар
Сахаттан атына суохтара.
«Қыһыл нэдиэлэ» иһинэн
Комсомолга киириэ.

Учуутал, санитар

кубулунан
Сибирь мэйиилээхтэриниин
Тэбис-тэҥҥэ кэпсэтэн
Үлэҕэ киирсэн испитэ.

Сибирь бэйэлээхтэрэ
Максимтан элбэҕи
билбиттэрэ.
Максимтан киэптэтэллэрэ
Сахатын да билбэтэхтэрэ

Қолчак сэриитин эһэргэ
Сэрии уоттаах оройуонан
Үс төгүл көҥүл туораан,
Герой аатын ылбыта.

IX. УОРААННААХ СУРАХ

Уркуутскайтан Максим:
«Ыраахтааҕы суулунна,
Революция кыайда», — диэн
Сахатын сиригэр биллэрэр.

Үөрүүлээх сураҕы истээт,
Борустуой өртө соһуйбут.
Улуғурбуттар уһуктубуттар
Саҥарбатахтар саҥарбыттар.

Баайдары утары
барбыттар,
Батталы арыйсыбыттар.
Күн тыкпыт дьаданҥыларга

Дьэ көҥүллүк
тыыммыттар.

Баай уйатыгар уу киирбит,
Қинээс тииһин кэбириммит.
Бандьыыттар
бааньыкалаабыттар
Үрүҥнэр үмүөрүспүттэр.

Баай аймах алтыспыт,
Сэттэ сэһэн силбэспит,
Иэдээн-куодаан
куодараспыт,
Аҕыс айдаан арылыбыт.

X. ЛЕНИННИИН КӨРСҮҺҮҮ

Кэтит Сибиири кэрийэн
Бэйэтэ суолун солонон
Алексей диэн ааттанан
Москваҕа тиийбитэ.

Қыһыл болуоссат иһинэн
Лэһэй үктээн хаампыта,
Кремль чаһыта лыҥкынаан
Саха чопчутун хамнатта.

Киирэбис симиттэр туругун
Ленин борустуой майгыта,
Көрбүт эйэҕэс хараҕа
Күүс буолта Максимҥа.

Ленинниин кэккэлэһэ
Тэҥҥэ олорон кэпсэттэ:
Сибирь туһунан сэһэнэ,
Инники былаанын эттэ.

«Дьокуускайга автономияны
Түөртэ аккаастаабыттара!»
Бэһис төгүлүн Ленинтэн
Булгуччу көрдөстө,
туруоруста.

Былдьыры тылынан
кылгастык
Автономия наадатын

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

ХОМУСЧУТТАР ХОМОЛТОЛОРО

Былыр былыргыттан саха киһитэ илиититтэн араарбат, сыаналыыр уонна олус сөбүлүүр музыкальнай инструменынан хомус буолара. Илдьэ сылдьарга дьоҕуһа, табыгастааҕа, киһи сүрэҕин, дууҥатын эймэһитэр күүстээх, нарын дорҕооннору дьүрүһүтэр хомус барахсаны, өрбөх кырадаһыннарыгар кичэллээхтик суулаан хоонньугар уктан илдьэ сылдьара. Иллэҥсийдэҕинэ, үөрдэҕинэ, хомойдоҕуна дьоһуннаан олорон, сэрэнэн хомуһун ылан, кэрэ музыка, көмүс дорҕооннорун төлө тардара.

Соторутааҕыта Нам улууһун олохтоохторун ортолоругар үөрүүлээх сонун тарҕаммыта. Биһиги хомусчуттарбыт Норвегияҕа фольклор норуоттар икки ардыларынааҕы фестивалларыгар кыттыыны ыла барбыттара иһиллибитэ.

Норвегияҕа Партизантан «Дьүрүл» народнай ансамбль айаннаабытын туһунан иһитиннэрии «Саха сирэ» хаһыакка бэчээттэммитэ. Фестивальга сылдьыбыт делегация Норвегияттан кэлбитин кэннэ, редакцияҕа манныгык ис хоһоонноох сурук киирдэ. Ону кытта билсиҥ.

ЫҢЫРЫЫНЫ ТУППАТЫБЫТ

«Намтан «Дьүрүл» ансамбль артистара Норвегия Фагернес куоратыгар ыытыллар варганнай музыка норуоттар икки ардыларынааҕы фестивалларыгар кыттыахтара. Норвегия ыҥырыытынан Саха республикатын хомуска музейын уонна культура министерствотын международнай отделынан бу барыы тэриллэр. Норвегияҕа сылдьыытын таһынан программатыгар фестивальга кыттыы эрэ буолбатах. Скандинавия дойдуларынан кыракый айаннааһын эмиэ көрүллэр» — диэн заметканы «Саха сирэ», «Эҥсиэли» хаһыаттарга «Дьүрүл» народнай ансамбль чилиэннэрэ сүрдээҕин соһуйа, хомойо аахтыбыт. Бу бөлөххө «Дьүрүл» ансамбль салайааччыта Д. И. Кривошапкин чилиэннэригэр эппэккэ, иһитиннэрбэккэ эрэ барсыбыт. Ансамбль чилиэннэрэ бары миэстэбитигэр үлэлии сылдьабыт.

1996 сыл сэтинньи ыйыгар культура министрэ А. С. Борисовтан: «Норвегияҕа норуоттар икки ардыларынааҕы фестиваль ыытыллаары турарынан, 1997 сыллааҕы бюджекка эбии үп көрөн, ансамблы фестивальга тэрийэн ыытыахпыт», — диэн эрэннэриилээх суругу тутан үөрбүппүт-көппүппүт. Андрей Саввич Борисов тылыгар туран биһиги ааппытыгар ыҥырыы кэлбитин «Саха сирэ» хаһыаттан биллибит. Ол ыҥырыы кэлбитин ансамбль чилиэннэрэ тоҕо билбэккэ хааллыбыт? Бэйэбит улууспут культураҕа отдела (сэб. Кириллин А. В.) тоҕо биһиэхэ биллэрбэтэ? Бу республикаҕа хомуска соҕотох народнай ансамбль. Ансамбль тэриллиэҕиттэн тустаах үлэбит таһынан Саха фольклорун илдьэ сылдьар, ыччаттан-ыччакка тириэрдэр туһугар үлэлэстибит. Республика, улуус, нэһилиэк чиэһин көмүскээн араас өрүттээх мероприятиеларга, көрсүһүүлэргэ активнайдык кыттан кэллибит. Ансамбль чилиэннэрэ оҕону кыра сааҥыттан саҕалаан улаатыахтарыгар дылы үөрэтэн, хомус куруһуогун салайан, үлэлэһэн кэллибит. 1997 сыл үөрэҕирии сылынан биллэриллибитинэн, Саха национальнай концепцията олоххо киириитинэн, үөрэх салаатыгар үлэлиир ансамбль чилиэннэрэ бу түгэни таба туһамматыбыт. Үлэбит түмүгэ суолта ылбата.

Нэһилиэк иһинэн ыытыллар культурнай мероприятиелар народнай ансамбль чилиэннэрин көмөтүнэн ыытыллалларын олохтоохтор билэллэр. Ансамбль ситиһиилэринэн киэн тутталлар, үөрэллэр.

Уб. редакция!

Ансамбль Норвегияҕа ыҥырыллыытын туһунан хаһыаттан эрэ биллибит. Заметканы бэчээттээн, биһиги ыйытыыларбытыгар эппиэти хаһыат нөҥүө биэрэргитин күүтэбит.

«Дьүрүл» народнай ансамбль чилиэннэрэ.

Аны СР культуратын министрэ А. С. Борисов суругун ааҕыҥ.

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН КУЛЬТУРАТЫН МИНИСТЕРСТВОТА

01—14/153 №-х
17.09.96 с.

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыгар ЯДРЕЕВ А. Н.

Ытыктабыллаах Александр Николаевич

СР культуратын Министерствота «Дьүрүл» народнай коллектив улууска норуот традиционнай культуратын оннунан хаалларыыга уонна салгыы сайыннарыыга айар үлэтин өйөөһүнүн иһин истиҥ махталын тиэрдэр уонна 1996 с. балаҕан ыйын 10 күнүнээҕи сурукка манныгы иһитиннэрэр: хомусчуттар атын дойдуга тахсыыларын, биһиги министерствобыт туһааннаах отделын нөҥүө хомус (варганнай) музыка Киинэ бэлэмнээбит. Онон биһиэхэ мероприятиены ыытар өрүт ыҥырыытын, кини таһымын тустарынан чуолкай информация суоҕунан, бу тахсыыны үбүлээһин биһиги сыллааҕы былааммытыгар кыайан киллэриллибэтэҕэ. Онон хомойуох иһин финансовай көмөнү оҥорор кыахпыт суох.

1997—1998 сс. мероприятиелар былааннарын оҥоруурга, «Дьүрүл» коллективын айар таһымын, традиционнай культура саҥалыы сайдарыгар кылаатын киллэриитин учуокка ылары мэктиэлиибит.

Министр: А. С. БОРИСОВ.
Отдел сэбиэдиссэйэ: И. И. НИКОЛАЕВА.

Салгыы аан дойдутааҕы кинин делегациятын испии-хомус (варган) музыкатын һэгин көрүҥ.

ААН ДОЙДУТААҔЫ ХОМУС (ВАРГАН) КИИНЭ

От ыйын 9 күнэ 1997 с. № 7/36

Хомус (варган) музыкатын аан дойдутааҕы Киинэ, фестиваль дирекциятын ыҥырыытыгар олоҕуран, 1997 сыл, балаҕан ыйын 15—23 күннэригэр Осло куоракка (Норвегия) ыытыллар фольклор аан дойдутааҕы фестивалыгар кыттар делегация састаабыгар киллэрэр:

1. И. Н. Готовцевы (Намнааҕы НПУ преподавателин, хомус оҥоруутун маастарын);
2. Н. Е. Жирковы (Намнааҕы НПУ преподавателин, импровизатор хомусчуту);
3. Д. И. Кривошапкины («Дьүрүл» народнай коллектив салайааччытын);
4. А. Е. Гуляеваны (Нам орто оскуолатын учууталын, «Эрэлчээнэ» хомусчуттар куруһуоктарын салайааччытын);
5. Ю. В. Кривогорницыны (Хамаҕатта фермерын, хомусчуту);
6. Н. Ю. Кривогорницыналы (Хамаҕатта орто оск. 5 кылааһын үөрэнээччитин);
7. Я. П. Орлованы (1 Хомустаах орто оскуолатын учууталын);
8. А. Н. Окоемовы (1 Хомустаах «Мичээр» ансамбль салайааччытын);
9. А. К. Жиркованы (пенсионнай сулууспа үлэһитин).

Хомус (варган) музыкатын аан дойдутааҕы киинэ Нам улууһун дьаһалтатыттан фестивальга кыттааччылар суолларын ороскуотугар харчынан көмөлөһөргүтүгэр көрдөһөр.

Аан дойдутааҕы хомус (варган) музыкатын киинин президенэ: И. Е. АЛЕКСЕЕВ.
Аан дойдутааҕы хомус (варган) музыкатын музейын директора: С. В. ИВАНОВ.

РЕДАКЦИЯТТАН

Партизантан «Дьүрүл» народнай коллектив «Ыҥырыыны туппатыбыт» диэн ыстатыйатыгар улуус культураҕа управлениетын начальнигын э.т. **Горохова Р. Н.** маннык эппиэти биэрдэ:

«Норвегияҕа буолбут норуоттар икки ардыларынааҕы фольклор фестивалыгар кыттааччылар, үлэлиир тэрилтэлэриттэн проезднойдарын, уоппускаларын харчытын ылан, Норвегияҕа тахсыы ороскуотун бэйэлэрэ уйуммуттара, онтон ыҥырыыны хомус (варган) музыкатын аан дойдутааҕы Киинэ суругунан ыыппыта».

СР Культуратын министрин солбуйааччы И. И. Наумовы кытта телефонунан кэпсэтиигэ кини:

«Культура министерствотыгар үп-харчы тиийбэтинэн, Норвегияҕа тахсар делегацияны кыайан үбүлээбэтэхпит. Онон хомус (варган) музыкатын аан дойдутааҕы Киинэ тэрилтэлэри, спонсордары кытта кэпсэтэн тэрийдэ, ыытар дьонун талла. Кэлэр өртүгэр «Дьүрүл» народнай коллектив төрүт культура сайдыытыгар үтүөлэрин болҕомто киинигэр ылан, ыытыллар мероприятиеларга кытталларыгар көмөлөһө сатыахпыт.

Көрөргүт курдук барыта үп-харчы боппуруоһуттан тутулуктаммыт. «Дьүрүллэр» суруктарын сүнньүнэн редакция ыыппыт үлэтин түмүгэ народнай ансамбль чилиэннэригэр кэлэр өттүгэр улахан эрэмньини үөскэтэр.

Бэчээккэ бэлэмнээтэ
В. СЫРОМЯТНИКОВ.

ДЬОҔУРДААХ УОЛ

М. К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччитэ Петров Виталий ааспыт үөрэх сылыгар республикатааҕы «Кэскил» хаһыат конкурсугар ситиһиилээхтик кыттан, Афины куорат таһынааҕы лаагырга сыныьанан кэлбитэ.

Үөрэх бастыҥа, общественник иллэҥ кэмигэр спордунан утумнаахтык дьарыктанар. Кини тренер Е. Е. Винокуров салалтатынан кик-боксиҥна икки сыл эрчиллиннэ. Оскуолатыгар 48 кг. ыйааһыннаахтарга бастаабыта. 1996 сыллаахха Хамаҕаттаҕа ыытыллыбыт улууска бастыыр иһин кик-боксинг күрэхтэһиитигэр 4-с буолбута.

Петров Виталий оскуолатын иһигэр «Милиция эдэр доҕоро» куруһуогу икки сыл салайан, участковай инспектор В. М. Шапошниковка күүс-көмө буолбуттара. Үөрэх бастыҥа оскуолаҕа уонна улууска ыытыллар химия, история, география, нууччча тылын предметтэрин олимпиадаларыгар ситиһиилээхтик кыттыбыта.

В. Н. Дьяконов салайар драматическай куруһуогар сылдьан, 1996 сыллаахха Суорун Омоллоон 90 сааҥын туолуутугар, кини пьесатыгар герой обраҕын итэҕэтиилээхтик уонна таба арыйан, жюри үрдүк сыанатын ылан бастааҕыта. Республика конкурсугар 3-с миэстэлэммитэ. 1997 сыллаахха «Иннникигэ хардыы» диэн республикатааҕы конференцияҕа кыттан Махтал суругу туппута уонна республиканскай колледжка үөрэнэ киирэргэ ыҥырыыны ылбыта. Ааспыт сайын Хатырык орто оскуолатыттан иккиэ буолан «Дьоҕур» лаагырга сыныьаммыттара. Кинилэр онно атын улуустартан, куораттартан кэлоит оҕолору кытта билсиспиттэрэ уонна табаарыстаспыттара, үгүс саҥаны, сонуну билбиттэрэ.

М. К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын биир бастыҥ үөрэнээччитэ Петров Виталий быйыл күһүн Дьокуускайга республикатааҕы колледжка үөрэнэ киирдэ. Виталий колледжка даҕаны үчүгэйдик үөрэнэн, коллектив общественнай олоҕор активнайдык кыттан, үөрэммит оскуолатын аатын-суолун түһэн биэриэ суоҕа диэн эрэлбит улахан.

ХААРТЫСКАҺА: Үөрэх бастыҥа Петров Виталий.

В. СЫРОМЯТНИКОВ
устуута.

Реклама ● Биллэриилэр ● Реклама

Тэрилтэлэр уонна чааһынай хаһаайыстыбалар истиилэригэр!

«Сыһыы» бааҥынай хаһаайыстыба Хамаҕатта хранилищетыттан сибиэһэй хаппыыста атыылыыр. Киилэтэ 1000 солк. Суорда «Слава». Хааччаҕа суох.

Тел.: 26-3-12.

Ис сырдыга 8х10 метр иэннээх гараж атыыланар. Ититэр систематын, үрдүн сабыытын матырыйааллара баа-ллар. Маны таһынан Т-16 трактор атыыланар. Тел.:27135.

Продается 2-хкомнатная приватизированная квартира. Тел. поср.: 22-3-73.

Егоров Иннокентий Иннокентьевич аатыгар 1986 сыл бэс ыйын 13 күнүгэр Намнааҕы ГАИ-нан бэриллибит АВИ 399607 №-дээх водительскай дастабырыанньа сүппүтүнэн дьиҥэ суоҕунан ааҕыллар.

ЫРЫЫНАҚ ҮӨСКӘТӘР ЫАРАХАТТАРА

Балыыһаны, сибээһи болҕомтоҕо ылыахха

Бу олох ыараабытын кэннэ улуус киинигэр баран, ыалга хоно сылдьан, ыарыытын да быһаартараргар ыараата. Өссө баран, улуус киин балыыһатыгар кирэн сытыахха наада, онуоха өрүү сытар миэстэ баар буолбат.

Кинн доруобуйатын туһугар кыһамньы биһиги нэһилиэккэ урут да, өссө билигин да ыараата. Ыарыһахтар буоллаҕына, оннооҕор эмтэнэ сытан, эмчиттэр сыыһаларын-халтыларын була сатыыллара. Биһиэхэ билигин участковай балыыһабыт үлэһиттэрэ бары бэйэбит оҕолорбут. Туһааннаах үлэлэрин күүстэрэ-кыахтара, билиилэрэ тиийэринэн санитаркатыттан саҕалаан, эмтиир үлэһиттэр олус кыһаналлар, кыһаналлара. Билигин дьону сытыаран эмтиллэрэ биллибэт туруктанна.

Таас балыыһа тутуллан баран табыллыбатаҕа. Урут Тулааҥынап туттубут дьиэтигэр үлэлии, эмтии сылдьыбуттара. Ону коллективнай предприятие урукку салалтата чааҥынай киһиэхэ, урут төлөммөтөх пенсиятын суммматыгар биэрбиттэрэ. КП салалтата тугу санаабыта буолла? Бу дьиэни ылбыт М. Гоголев трактор көрдөөбүтүн биэрбэтэхтэрэ, онон дьиэнэн биэрбиттэрэ. Ону икки сыл киин балыыһа арендалаһан участковай балыыһа тыыннаах хаалбыта. Бу үп-харчы суоҕар хайатын арендалаһан олоруой? Ол киин балыыһа салалтатын сөп быһаарыыта.

Дьиҥнэн олохтоох салалта бэйэтин норуотун иннигэр кыһаллыахтаах. Билигин дьиэ хаһаайына дьиэтин хататта. Балыыһа оҕо садын дьиэтигэр барыахтаах дииллэр. Бу дьиэ ыалдьааччы сытан эмтэнэригэр санитарнай-гигиеническэй өттүнэн олох эппиэттээбэт. Бөһүөлэк киин улуссатыгар турар, түүннэри-күннэри айан суола. Быыл ортото, биир да үүнээйи суох. Кулууп, оскуола таһа, музыка, оҕо айдаана. Бу иннинэ балыыһа туһаммыт, ол билиҥҥинэн М. Гоголев дьиэтэ турар сирэ толору көҕөрдүүлээх, бөһүөлэк таһа, сайынын ыарыһах таһырдьа тахсан салгынынан тыынарыгар олус табыгастааҕа. Хостор кыараҕас да буоллар табыгастаахтара.

Биллэрин курдук, билигин тойоттор үксүлэрэ, кыахтаах ыаллар массыыналаахтар, онон ханна баҕарар баран эмтэнэр кыахтаахтар. Оттон үгүс боростуой үлэһиттэр ханна бараахтыыллара — сир-халлаан икки ардыгар. Маннык усулуобуйаҕа хайа үрдүк үөрэхтээх эмчит кэлэн үлэлиэҕэй? Былыргы эмчиттэр (урукку) үөҕүллэ, мөҕүллэ-мөҕүллэ хайа баҕарар түгэҥнэ, усулуобуйаҕа үлэлээн кэлбиттэрэ. Билигин оннук буолбатах. Мин урукку-туттан сөбүлээбэппин. Бу Саха сирин усулуобуйатыгар киннэҥнэҥнэ киирбиппитин.

Оҕолонуом этэ диэн улуус киинигэр барыахха наада. Онуоха транспорбыт да табыллыбат. Ол туоһутунан тракторга, уу мотоуругар да оҕоломмут түбэлтэлэр баал-лар. Дьиҥинэн үчүгэй балыыһаланан врач, акушер-гинеколог манна үлэлиирин ситиһиэхэ баар этэ. Биһиги балыыһабыт аҥардас Харыйалаах эрэ бөһүөлэгин эмтээбэт, манна Фрунзеттан, Арбынтан араас суһаллык эмтэниэхтээх ыарыһахтар кэлэллэр.

Балыыһа олохсуйарын, кэҥиирин, дьоҥҥо туһалыырын туһунан сааҥабатахтара урукку коллективнай предприятие директор Лукинов К. К. уонна бухгалтердарыгар тиийэ өйдөөбөтөхтөрө хомолтолоох. Бу өрүс уҥуор туора турар нэһилиэктэр. Аны туран телефоннай сибээс быстар куһаҕан. Арбынҥа телефон үлэлээбэтэҕэ ыраатта. Телефоҥҥа хаһчы көрдүүллэр да, өгөнү оҥоруу мөлтөх. Сибээс оройуоннааҕы тэрилтэтэ тугу көрөрүй? Арбынҥа учуутал Ульяна Петровна Иванова эмискэ ыараханнык ыалдьыбыта, ыарыы ыйыппат. Маныаха улуус балыыһатыгар кэпсэтэр-биллэрэр кыах суоҕа. Олохтоох фельдшер тула көтөн, кыаҕынан эмтээн, аҕыс күн-түүн сүүрбүтэ. Онтон ыксааннар туох да сибээһэ суох Арбынтан мотоурунан таһаарбыттара. Бу ыарыһах тутатына наадалаах эмтэр, квалифицированнай көмө оҥоһуллубакка, салгыы эмтэнэ сылдьар.

Арбын—Көбөкөн икки ардынааҕы телефон остуолбалара хас да сириҥэн иҥнэри-таҥнары түһэн турар. Остуолбалары солбуйарга хаалбыт олус үчүгэй Ленскэй маһа биир кэмҥэ сүтэн хаалбыт. Бу туһунан биһиги АТС-пытыгар үлэлээбит Н. Еремеев билэр буолуохтаах. Алдьаныылары туоратарга сибээс улуустааҕы тэрилтэтэ тоҕо дьаһал ылбатый? Аппараттар куһаҕан буоллахтарына, манна үлэлиир уолаттарга тоҕо көмөнү оҥорботуй? Сибээс билигин киһи тыынар органыгар тэҥнээх. Сибээс суох буоллаҕына, хантан көмөнү ыҥырылларый эбэтэр былыргылыы биир кэмҥэ күн аайы үлэлиир рация наада. Манна даҕатан эттэххэ, Хатырыкка да тахсар эрэйдээх. Иккис Хомустаах телефона бу кэмҥэ эмиэ куһаҕаннык үлэлиир. Уу хаатта-рыылаах түөрт нэһилиэктэр хайдах суһал көмөнү ыҥыралларый? Биһиги үс нэһилиэги абыраныр балыыһабыт туһунан улуус салалтата дьарыктаннаҕына табыллар.

Николай НОГОВИЦЫН,
сэрии ветерана.
Көбөкөн.

СОКУОН ХАРАҒЫНАН

СОКУОН—СУОН ДУРДА, ХАЛЫҢ ХАХХА

«ТРУД» ХАҺЫАТ ААҒААЧЧЫЛАРЫН ЫЙЫТЫЫЛАРЫГАР ЮРИДИЧЕСКАЙ НАУКАЛАРГА КАНДИДАТ ЮРИЙ ЖУКОВ ЭППИЭТТИИР

(Салгыыта. Иннин 107 №-гэ көр)

УОҐППУСКАЛААХХА

Уоппуска төлөбүрүгэр орто хамнас хайдах ааҕыллары? (Д. Пичугина, Липецк).

«Ааҕыллар кэм» диэн аатта-нар хамнас төрүккэ ылыллар (уоппускаҕа барыах иннинээҕи үс календарнай ый 1 күнүттэн 1 күнүгэр дылы), оттон уоппуска төлөбүрүн ааҕыыга **күннээҕи** орто хамнас туһаныллар. Ол хайдах быһаарылларый? Ааҕыллар күн толору үлэлэммититтэн эбэтэр үлэлэммэтэҕиттэн тутулуктаах (ыалдьыахха, төлөбүрэ суох үлэттэн босхолонуохха сөп уо.д.а.). Өскөтө ааҕыллар кэм барыта үлэлэммит буоллаҕына, күннээҕи орто хамнаһы быһаарарга ааҕыллар кэмҥэ хамнас суммата үксэ, онтон 29,60-ҥа (ыйдааҕы орто календарнай күн ахсааныгар) түҥэтиллэр. Календарнай күннэринэн олохтоммут уоппуска төлөбүрүн ааҕыыга итинник ньыма туттуллар. Өскөтө уоппуска үлэ күнүнэн олохтоммут буоллаҕына, оччоҕо ааҕыллар кэмнээҕи хамнас суммата үскэ, онтон салгыы 25, 25-кэ түҥэтиллэр (бу ыйдааҕы орто үлэ күнүн ахсаана).

Өскөтө үс ыйтан хас биирдиилэрэ ситэ үлэлэммэтэх буоллаҕына, орто хамнас манныгы быһаарыллар: үлэлэммит кэмҥэ ааҕыллыбыт хамнас суммата календар быһыытынан алта күннээх үлэ нэдиэлэтин (субуотаны киллэрэн туран) үлэтин күнүгэр түҥэтиллэр, үлэлэммит кэмҥэ тиксээччигэ (уоппусканы үлэ күнүнэн биэриигэ) эбэтэр үлэлэммит кэм календарнай күннэрин ахсааныгар (календарнай күннээх уоппускаҕа).

Өскөтө ааҕыллар кэмҥэ биир эбэтэр икки ый эрэ толору үлэлэммит буоллаҕына, оччоҕо ааҕыллар кэмҥэ ааҕыллыбыт хамнас суммата күн **уопсай** (суммарнай) ахсааныгар түҥэтиллэр, ити үөһээ ыйыллыбат быраабылаанан учуоттааһынынан быһаарыллар.

Үлэ систематын төлөбүрүнэн көрүллүбүт бириэмийэлэр уонна атын көҕүлүүр характердаах төлөбүрдэр ааҕыллыбыт бириэмэлэринэн киллэриллэллэр: кварталлааҕы — үс гыммыт биирэ, ыйдааҕы — хас биирдии ыйга ааҕыллар кэмтэн бииртэн ордуга суох. Сыллааҕы бириэмийэлэр уонна уһун сыллаах үлэ иһин (за выслугу лет) биир кэмнээх биһирэбил харчы ааҕыллар кэм хас биирдии ыйыгар 12 гыммыт биириниэн учуоттанар.

Итинник ааҕыллыбыт күннээҕи орто хамнас алта күннээх үлэ нэдиэлэтин үлэтин күнүн ахсааныгар эбэтэр уоппуска календарнай күнүгэр (рабочай эбэтэр календарнай күнүнэн бэриллэринэн тутулуктанан) төгүллэнэр.

Бу бэрээдэк Үлэ министерствотын 10 №-дээх уураа-ҕынан 1996 сыл олунньу 15 күнүгэр олохтоммута.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬҐЭ

Предпринимательскай үлэнэн дьарыктаныахпын баҕарабын, чуолаан тотализаторга оонньууну тэрийиинэн, атыннык эттэххэ букмекерствонан. Маныаха «фирманы» тэринэр эбэһээтэлинэй дуо? Лицензия наада дуо? (Д. Иванчук, Волгоград).

РФ Гражданскай кодексын 23 ыстатыйатыгар олоҕуран гражданин юридическай сирэйи өскэппэккэ туран, предпринимательскай үлэнэн дьарыктанар быраптаах. Кини биирдиилээн предприниматель быһыытынан государственнай регистрацияны барар эбээһинэстээх. Эмиэ 23 ыстатыйа күүһүнэн юридическай сирэйи өскэппэккэ эрэ гражданнар предпринимательскэй үлэлэригэр коммерческай тэрилтэлэринэн буолар юридическай сирэйдэр үлэлэрин сүрүннүүр гражданскай законодательство быраабылата туттуллар. Чуолаан эн государственнай налоговай инспекцияҕа, дьарыктаах буолуу фондатын отделениетыгар, Пенсионнай фондаҕа, булгуччулаах медицинскэй страхование фондатыгар учуокка туруоххун, статистика олохтоох комитетыгар кодкын ылан туран регистрационнай дастабырыанньаҕын бэлиэтэтиэххин наада уо.д.а.

Лицензия туһунан. Кини наадалаах. ГҚ 1063-ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн, лотереялары, тотализатордары (хардарыта пари) тэрийээччилэр уо.д.а. оонньуу ухханыгар олоҕураччылар государственнай эбэтэр муниципальнай органтан көҥүл ылыахтаахтар (бу түбэлтэҕэ — хардарыта пари, букмерство төрүтэ) оонньуу кыттыылаахтарын уонна лотереяны сүүйбүттэри билиии усулуобуйатын туран.

ТӨРӨППҮККӘ

Арахсыбыппыт кэнниттэн урукку ойоҕум үс саастаах уолбун көрсөр кыаҕы биэрбэт, оҕону саһыарар, оннооҕор доруобуйатын туһунан тугу эмит иһитиннэрэри оҕо садын үлэһиттэригэр боппут. Ити сөптөөх дуо? Өскөтө сөбө суох буоллаҕына, кинини бэрээдэккэ хайдах тардыахха? (Д. Гольдштейн, Оренбург).

РФ Дьиэ кэргэнҥэ кодексын 66 ыстатыйата этэр: оҕоттон туспа олорор төрөппүт оҕону кытта көрсөр, кэпсэтэр, кини иитиллиитигэр кыттыыны ылар уонна үөрэхтэниитин боппуруостарын быһаарыыга кыттар бырааптаах диэн. Оҕону кытта олорор төрөппүт атын төрөппүт оҕону кытта көрсөрүн, кэпсэтэрин мэһэйдэһиэ суохтаах, өскөтө ол психическай, физическэй уонна нравственнай сайдыытыгар буортуну аҕалбат буоллаҕына. Оҕоттон туспа олорор төрөппүт кини туһунан информацияны иитэр уо.д.а. итиниэхэ майгынныыр тэрилтэлэртэн ылар бырааптаах. Информацияны биэрии аккаастаныан сөп, өскөтө төрөппүт өттүттэн оҕо олоҕор уонна доруобуйатыгар кыттал түбэлтэтигэр. Итинник информацияны биэриттэн аккаастаныы сууттаһыы бэрээдэгинэн быһаарыллыан сөп.

Итинтэн салгыы Дьиэ кэргэн кодексын 66 ыстатыйатыгар тус-туспа олорор төрөппүттэр бэйэлэрин төрөппүт бырааптарын олоххо киллэрии бэрээдэгин туһунан сүрүгунан сөбүлэһии түһэрсэр бырааптаахтар. Онуоха оҕону кытта көрсүһүү бириэмэтин уонна миэстэтин, төһө уһуннук барарын, оҕону төннөрүү мэктиэтэ уо.д.а. ыйыллыан сөп. Өскөтө аҕа эбэтэр ийэ сөбүлэспэт буоллахтарына, мөккүөр суутунан эпиэкэ уонна попечительство органын кытыннарын туран быһаарыллар. Маннык ирдэбили хайалара баҕарар туруоруохтарын сөп. Өскөтө төрөппүт мөккүөргэ суут быһаарыытын толорбот түбэлтэтигэр киниэхэ гражданскай процессуальнай законодательствонан көрүллүбүт миэрэлэр туттуллаллар. Чуолаан РФ ГПК 406 ыстатыйатынан суут уураа-ҕын толорбот буолууга, мала-сала суох характердаахха (бу түбэлтэҕэ курдук) иэстээх быһаарыллыбыт дьайыылары толороругар эбээстиир түбэлтэтигэр үлэ төлөбүрүн саамай кыра кээмэйин 200 төгүл ылыллыбыт кээмэйдээҕинэн (билигин — 15 мөл. 180 тыһ. солк) ыстараап көрүллэр. Ыстараап төлөммүтүн да иһин суут уураа-ҕын толорор эбээһинэстэн босхоломмоккун.

СТУДЕНҐНА

Үрдүк үөрэх заведениетын эбэтэр техникум студеннарыгар кимиэхэ стипендия ананарый? Эбэтэр бу боппуруоһу ректорат быһаарар дуу? (Л. Петрова, Москва).

РФ правительствотын 1996 сыл бэс ыйын 24 күнүнээҕи 741 №-дээх уураа-ҕынан «Государственнай уонна муниципальнай үрдүк уонна орто профессиональнай үөрэх учреждениеларын студеннарын стипендиальнай уо.д.а. социальнай өйөбүл формаларынан хааччыйыы туһунан Балаһыанньа» бигэргэтиллибитэ.

Балаһыанньа 6 пуунунан олохтоммута: экзаменационнай сессиялар кэмнэригэр (аттестациялар икки ардыларынааҕы түмүгүнэн) бары экзаменнары уонна зачеттары ситиһиилээхтик туттарбыттарга булгуччулаах бэрээдэгинэн үөһээ ааттаммыт үөрэх учреждениеларын студеннарыгар стипендия ананар:

1. Аҥардас «туйгуннук», «үчүгэйдик» уонна «туйгуннук» үөрэнээччилэргэ.

2. Специалистары сыаллаах контрактнай бэлэмнээһиҥҥэ үөрэнээччилэргэ (ол аата бу тэрилтэҕэ специалистары сыаллаах бэлэмнээһин туһунан тэрилтэ үөрэх учреждениетын кытта дуогабарынан).

3. Тулаайах оҕолорго уонна төрөппүттэрин попечениелара суох хаалбыт сирэйдэргэ.

4. Инбэлиитэргэ.

5. Чернобыльскай АЭС авариятын уонна атын радиационнай катастрофалар түмүктэригэр эмсэҕэлээбит сирэйдэргэ.

Үөрэххэ (научнай үлэҕэ) уһулуччулаах ситиһиилэр иһин үөрэх учреждениетын ученай сэбиэтэ бюджетнай уонна бюджет таһынааҕы үп-харчы суотугар **үрдэтиллибит** стипендияны аныан сөп. Стипендияны ылбат кыһалҕалаах студеннарга студеннар социальнай көмүскэллэрин фондатын үбүттэн ый аайы социальнай пособие бэриллиэн сөп (маннык фондалар РФ правительствотын 1992 сыл тохсунньу 18 күнүнээҕи 33 №-дээх «Үөрэнэр ыччаты социальнай көмүскээһин эбии дьаһалларын туһунан» уураа-ҕар сөп түбэһиннэриллэн тэриллэллэр).

Тулаайах оҕолортон уонна төрөппүттэрин попечениета суох хаалбыт, ону тэҥэ үөрэх кэмигэр биир эбэтэр төрөппүттэрин иккиэннэрин сүтэрбит студеннар толору государственнай хааччыйыыга ылыллаллар уонна кинилэргэ стипендия төлөнөр (хайдах үөрэнэриттэн тутулуга суох) саамай кыра хамнас кээмэйин 80 бырыһыаныттан кырата суоҕунан.

КӨННӨРҮҮ

Б.дь. балаҕан ыйын 30 күнүнээҕи «Эҥсиэли» 106 №-ригэр тахсыбыт «Ветераннарга туһаныллар чэпчэтиилэр» тустарынан информацияҕа көннөрүү киллэрэбит:

100 %-наах чэпчэтиилэринэн туһаныыга ааҕыҥ:

2 пуунҥа — **сэрии кыттыылаахтара, уопсай ыарыыттан инбэлиит буолбуттар.**

5 пуунҥа — **сэрии инбэлиитин огдообото, хаттаан кэргэннэммэтэх буоллаҕына.**

6 пуунҥа — улуус Бочуоттаах гражданнара диэн категория манна киирбэт.

Улуус Бочуоттаах гражданинын аатын ылбыт киһи улуус иһигэр олорор буоллаҕына оттугунан, электроэнергиянан хааччыллыыта 50 %-наах чэпчэтии улуус бюджетыттан Нам улууһун Мунньаҕын 5-2 №-дээх 22.10.96 с. быһаарыытынан оҥоһуллар.

Редакторы солбуйааччы Г. К. ЭВЕРСТОВ.

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура —21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141.
«Нам» телерадиостудия — 21632.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чуолкай ыйыҥ.
Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатыныын биир буолуохтаах диэн буолбат.

«Эҥсиэли»—Нам улууһун хаһыата; 678040, Саха Республиката, Нам с. Октябрьскай уул., 1.
Учредителлэр: Нам улууһун дьаһалтата, «Саха-полиграфиздат» национальнай компания.
С. Р. бэчээт уонна маассабай информация көҥүлүн көмүскүүр региональнай инспекциятынан регистрацияламмыт № Я 0095.

Нам улууһун типографията: 678040, Нам с. Ленскэй уул. 85.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэч. лиис. Нэдиэлэҕэ үстэ тахсар. Индексэ 54880. Тираһа 1531.
Бэчээттэннэ 08.10.97 с. Сакааһын №-рэ 110

Реклама ● Биллэриилэр ● Реклама

БОЛҐОЙУҢ!

«Нэлэгэр кварталыгар чааһынай дьиэ тутуутугар уһаайбаны түҥэтии саҕаланар. Уһаайба ылыытыгар сайабылыанньалаах дьон график быһыытынан **село дьаһалтатын дьиэтигэр сарсыарда 9 чаастан кэлэргитигэр.**

Алтынньы 14 күнэ — 1992—93 сс.
Алтынньы 15 күнэ — 1994 с.
Алтынньы 16 күнэ — 1995 с.
Алтынньы 17 күнэ — 1996 с.

Нам селотун дьаһалтата.

Начинается отвод земельного участка «Нэлэгэр». Граждан с заявлениями подойти по графику **в здание администрации села Намцы с 9 часов утра**

14 октября — 1992—93 гг.
15 октября — 1994 г.
16 октября — 1995 г.
17 октября — 1996 г.

Администрация села Намцы.

ГНИ по Намскому улусу напоминает всем владельцам жилых домов, приватизированных квартир, земельных участков, а также моторных лодок, о необходимости погасить задолженность по налоговым платежам 1996 года и уплатить налоги за 1997 год.

Первый срок уплаты истек 15 сентября, второй срок наступает 15 ноября, после чего будут начисляться пени в размере:

— по налогу со строений 0,3% за каждый день просрочки,

по земельному налогу 0,7% за каждый день просрочки.

Получить извещения на уплату налога, уплатить налоги, получить ответы на вопросы Вы можете в налоговой инспекции по адресу: ул. Ленина, 20 или по телефону 22-2-70.

Налоговая инспекция.

Намнааҕы Улусснаб куһунан уонна утары атыыга маннык аһылык бородуукталары таһаарда:

	Куһунан 1 кг. сыаната	Утары атыыга 1 кг. сыаната
Үрдүк суортаах бурдук (50 кг.)	4500 солк.	5000 солк.
1 суортаах бурдук (50 кг.)	4000 —»—	4500 —»—
Үүттэн маргарин (20 кг.)	9000 —»—	10000 —»—
Рис (Таиланд, 50 кг)	7000 —»—	7500 —»—
Луук (чочунаах)	4000 —»—	4500 —»—
Сибиэһэй хаппыыста	700 —»—	700 —»—

Маны таһынан капитальнай өрөмүөнтэн тахсыбыт, 1993 сыллааҕы **ВАЗ-2106 массыынаны** атыылыыбыт. **Сыаната 25 мөл. солк.**

Бородуукталар **аҕыйахтар,** онон эрдэ ыларга **тиэтэйиҥ.**

Биһиги аадырыспыт: «Талба» рынокка «Күннэй» маҕаһыын, Быткомбинат территориятыгар «Кустук» маҕаһыын. Тел. 22-3-22.

Намулусснаб МУП.

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ СЕЛА.

В связи с резким увеличением численности бродячих собак в селе, администрация села Намцы объявляет **с 1 октября по 1 ноября с.г. месячник по отстрелу, отлову бродячих собак. Время отстрела собак:**

утром 6 ч. 00 до 8 ч. 00 мин.,
вечером 17 ч. 00 до 22 ч. 00 мин.

В период месячника проводится регистрация собак и кошек в ветстанции, также профилактическая прививка собак.

Стоимость паспорта на собаку 15 тыс. руб. Прививка собак против чумы и дегельментизации 7 тыс. руб.

Начиная с 10 октября будет проводиться подворный обход работниками администрации села Намцы и ветстанции.

Хозяева незарегистрированных собак и кошек будут привлечены к административным мерам.

Администрация села Намцы.

По адресу Ст. Платонова 29, кв. 1, третьего октября потеряна собака.

Особые приметы: порода сенбернара (сучка).

Возраст: 2 месяца.

Кто что-либо знает о щенке обращаться по выше указанному адресу или по тел. 22-6-57 (в любое время).

Тапталлаах аҕабыт, күндү эһээбит, ытыктабыллаах тойоммут, үлэ уонна сэрии ветерана, Аҕа дойдуу улуу сэриитин II группалаах инвалида

КУТУКОВ

Николай Григорьевич

88 сааһыгар алтынньы ый 4 күнүгэр өлбүтүн биир дойдулаахтарыгар, аймахтарыгар дириҥник курутуйан туран биллэрэбит.

Оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

Модут нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэтэ сэрии, үлэ, тыыл ветерана

КУТУКОВ

Николай Григорьевич

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кини оҕолоругар, сиэттэригэр, бары аймахтарыгар кутурҕачнарын тириэрдэллэр.

Бииргэ үөрэнэр табаарыспытыгар Исакова Гутяҕа тапталлаах аҕата

ИСАКОВ

Степан Петрович

соһумардык ыалдьан өлбүтүнэн бары аймахтарыгар уонна билэр дьоонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Арбын орто оскуолатын 7 кылааһын коллектива.

Улуус үөрэххэ управлениета, профкома Модут орто оскуолатын учууталлара А. Н. уонна Н. Н. Кутуковтарга, Хатырык детсадын иитээччитэ М. Н. Винокуроваҕа тапталлаах ыарыыттан аҕалара, эсрии, үлэ ветерана

КУТУКОВ

Николай Григорьевич

ыарахан ыарыыттан өлбүтүгэр дириҥ кутурҕаннарын тириэрдэллэр.

Нам улууһун дьаһалтата Үөдэй нэһилиэгин баһылыгар Соловьев М. Д. кини быраата

СОЛОВЬЕВ

Дмитрий Дмитриевич

эдэр сааһыгар соһумардык өлбүтүнэн дириҥ кутурҕанын тириэрдэр.